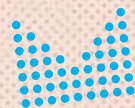

POMOC **NA** MÍSTĚ
CZECH

2020

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

POMOC NA MÍSTĚ V ROCE 2020

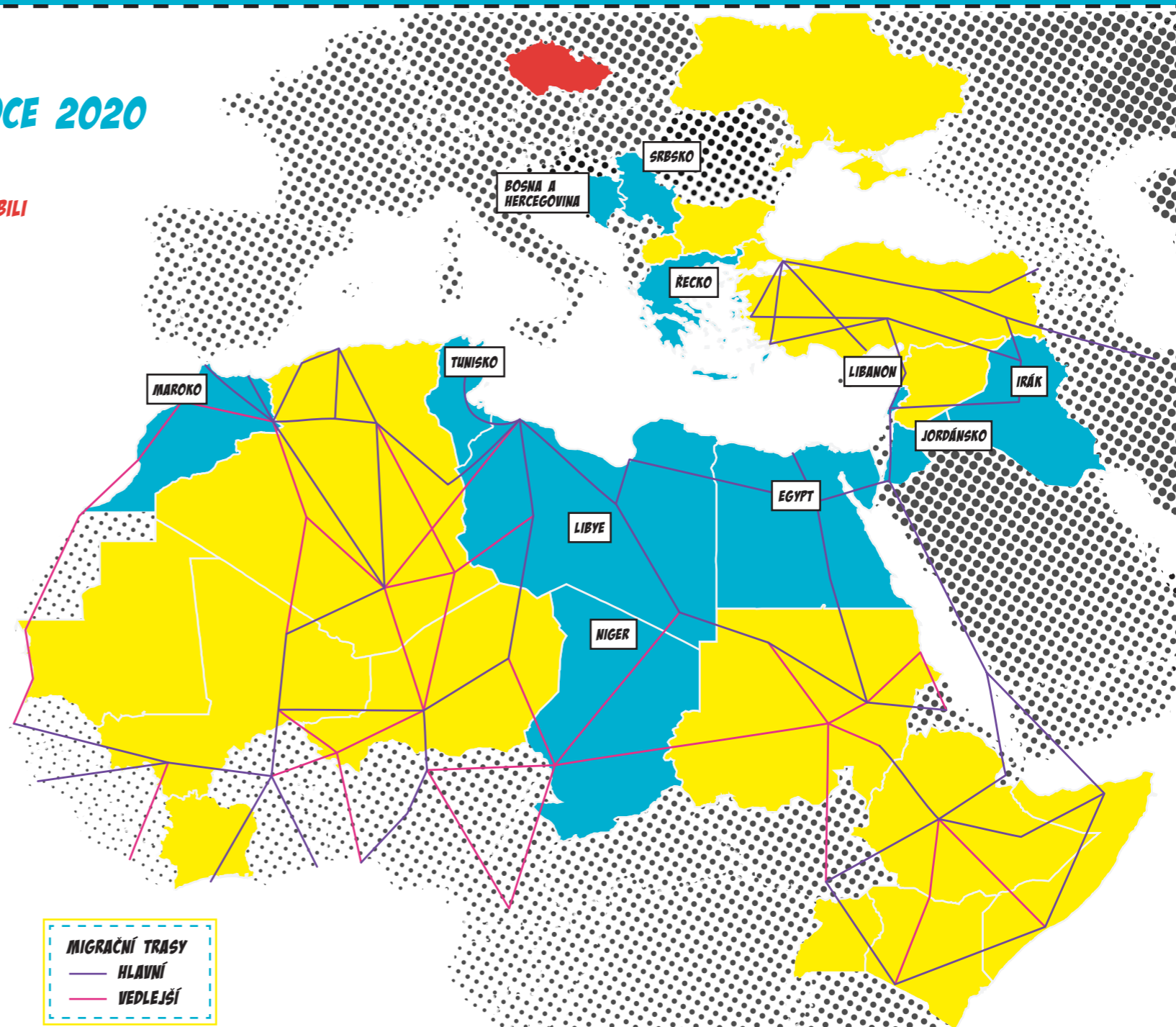
V LETECH 2015 - 2019 JSME NAVÍC PŮSOBILI V TĚCHTO ZEMÍCH:

V rámci bilaterální spolupráce:

Bulharsko
Čad
Mali
Pobřeží slonoviny
Severní Makedonie
Sýrie
Turecko
Ukrajina

V rámci multilaterální spolupráce:

Alžírsko
Etiopie
Keňa
Mauritánie
Somálsko
Súdán
Uganda

Program Pomoc na místě Ministerstva vnitra České republiky pomáhá od roku 2015 „lidem v pohybu“ – tedy uprchlíkům, migrantům, vnitřně vysídleným osobám a osobám, které se po vysídlení navrací zpět do své vlasti.

Těmto lidem chce Ministerstvo vnitra prostřednictvím svých projektů umožnit nalézt trvalé řešení, tedy vytvořit jim co nejlepší podmínky na místě, pomoci jim navrátit se do své domovské země či integrovat je v hostitelské zemi.

ÚVODNÍ SLOVO

ŘEDITELKY ODBORU AZYLOVÉ A MIGRAČNÍ POLITIKY

Milí čtenáři,

držíte v ruce výroční zprávu programu Ministerstva vnitra Pomoc na místě za rok 2020. Tento rok byl ve znamení boje s pandemií covid-19, ale též zahájení jednání o nové podobě společného evropského azylového a migračního systému. Je však stále více zřejmé, že externí dimenze migrace, tedy aktivity v zemích původu a tranzitu uprchlíků a migrantů, bude hrát i nadále v rámci evropského přístupu klíčovou roli.

Ministerstvo vnitra přispívá k řešení situace uprchlíků, migrantů a dalších vysídlených osob mimo území České republiky prostřednictvím svých dvou programů – Pomoc na místě a MEDEVAC – již od roku 2015. Aktivity v rámci externí dimenze tedy pro nás nejsou novinkou, právě naopak. Za více než pět let se nám podařilo navázat mnoho úspěšných vztahů s našimi partnery a pomoci tisícům lidí v pohybu mimo hranice naší země. V tomto započatém úsilí budeme i nadále pokračovat.

Pandemie covid-19 nutně ztížila v roce 2020 realizaci mnoha projektů. V určitém směru nás ale všechny posunula o něco dále a naučila nás nové metody a přístupy v naší práci. Všechny projekty programu Pomoc na místě se tak i v roce 2020 dařilo úspěšně zrealizovat. Všem našim partnerům proto patří náš dík za jejich flexibilitu a úsilí přizpůsobit se novým podmínkám. Těšíme se na spolupráci i v roce 2021.

Mgr. Pavla Novotná

TENTO ROK BYL VE ZNAMENÍ BOJE S PANDEMIÍ COVID-19. VŠEM NAŠIM PARTNERŮM PATŘÍ NAŠ DÍK ZA JEJICH FLEXIBILITU A ÚSILÍ PŘIZPŮSOBIT SE NOVÝM PODMÍNKÁM.

**SUPER
DÍK!!!**

ÚVOD

Program Pomoc na místě Ministerstva vnitra České republiky (celým názvem: Program Ministerstva vnitra na asistenci uprchlíkům v regionech původu a prevenci velkých migračních toků) pomáhá od roku 2015 „lidem v pohybu“ – tedy uprchlíkům, migrantům, vnitřně vysídleným osobám a osobám, které se po vysídlení navrací zpět do své vlasti. Právě jim chce Ministerstvo vnitra prostřednictvím podpořených projektů umožnit nalézt trvalé řešení, což znamená vytvořit jim co nejlepší podmínky v místě jejich původu, pomoci jim navrátit se do své domovské země či integrovat je v sousední hostitelské zemi. Důležitou součástí programu Pomoc na místě je také boj proti nelegální migraci a tím i proti pašerákům a obchodníkům s lidmi. Z toho důvodu pomáháme zemím na hlavních migračních trasách posílit jejich migrační systémy, aby byly schopné nelegální migraci a pašeráctví čelit a zamezovat.

Projekty financované z programu jsou implementovány v partnerství s jednotlivými zahraničními vládami, mezinárodními organizacemi či mezinárodními nevládními organizacemi. V roce 2020 Ministerstvo vnitra spolupracovalo v rámci programu s celkem pěti zahraničními partnery, z nichž ve třech případech se jednalo o partnery nové, konkrétně Evropský podpůrný azylový úřad (EASO), Světový potravinový program (WFP) a Mezinárodní organizaci pro migraci (IOM).

Projekty v roce 2020 byly realizovány ve dvou prioritních oblastech: na Balkáně a v regionu Blízkého východu a severní Afriky (tzv. region MENA). Prioritní regiony a jejich pořadí byly stanoveny s ohledem na aktuální migrační a uprchlickou situaci v blízkém okolí Evropské unie a s ní souvisejícími migračními tlaky na EU, potažmo na Českou republiku, v předchozím roce. Zohledněn byl též vznik samostatného Programu aktivit na

PREVENCE NELEGÁLNÍ MIGRACE

OCHRANA ZRANITELNÝCH OSOB

**POSÍLENÍ AZYLOVÝCH
A MIGRAČNÍCH SYSTÉMŮ**

podporu zdrojových a tranzitních zemí migrace v Africe v období 2020 – 2022 v gesci Ministerstva zahraničních věcí, s kterým byly projekty Pomoci na místě koordinovány.

Realizace programu v roce 2020 byla pochopitelně do velké míry ovlivněna pandemií covid-19, která zasáhla do dění ve světě již v prvním čtvrtletí tohoto roku. Pandemie a následná epidemiologická opatření ve většině zemí měla velký dopad na ty nejzranitelnější skupiny obyvatel, tedy i na uprchlíky, migranty a vnitřně vysídlené osoby. Cílem několika podpořených projektů v rámci programu Pomoc na místě v roce 2020 tak bylo snížení negativních dopadů pandemie na tyto skupiny obyvatel. Současně někteří partneři, jejichž projekty byly z Pomoci na místě podpořeny v předšlém roce, upravili v souvislosti s pandemií aktivity a rozpočty svých projektů, aby též mohli na vzniklou situaci adekvátně zareagovat. Stejně tak pokračovala v roce 2020 spolupráce a propojenost Pomoci na místě se sesterským zdravotně humanitárním programem MEDEVAC.

AKTIVITY IMPLEMENTOVANÉ V ROCE 2020

PODPORA VYŠŠÍHO VZDĚLÁNÍ
SYRSKÝCH UPRCHLÍKŮ (UNHCR)

JORDÁNSKO
25 MIL. Kč

PODPORA AZYLOVÝCH SYSTÉMŮ
ZEMÍ SEVERNÍ AFRIKY (EASO)

EGYPT, NIGER,
MAROKO, TUNISKO
15 MIL. Kč

POSÍLENÍ OCHRANY HRANIC
A PŘEVENCE NELEGÁLNÍ
MIGRACE (MINISTERSTVO OCHRANY
OBČANŮ ŘECKÉ REPUBLIKY)

ŘECKO
27 MIL. Kč

PODPORA SYRSKÝCH UPRCHLÍKŮ
V SOUVISLOSTI S PANDEMÍ
COVID-19 (UNHCR)

LIBANON
10 MIL. Kč

SRBSKO
20 MIL. Kč

PODPORA PŘÍSTUPU UPRCHLÍKŮ
K AZYLOVÉMU ŘÍZENÍ
A INTEGRAČNÍM OPATŘENÍM
V SITUACI PANDEMIE
COVID-19 (UNHCR)

MATERIÁLNÍ POMOC V SOUVISLOSTI
S ŘEŠENÍM AKTUÁLNÍ MIGRAČNÍ
SITUACE (MINISTERSTVO OCHRANY
OBČANŮ ŘECKÉ REPUBLIKY)

ŘECKO
2,7 MIL. Kč

STABILIZACE MIGRANTŮ
A POSÍLENÍ KAPACIT
NA HRANIČNÍCH PŘECHODECH
V SOUVISLOSTI S PANDEMÍ
COVID-19 (IOM)

BOSNA
A HERCEGOVINA
2,7 MIL. Kč

IRÁK
A JORDÁNSKO
25 MIL. Kč

HUMANITÁRNÍ MATERIÁLNÍ
POMOC V SOUVISLOSTI
S ŘEŠENÍM AKTUÁLNÍ
MIGRAČNÍ SITUACE
(ČERVENÝ KRÍŽ
BOSNY A HERCEGOVINY)

LIBYE
10 MIL. Kč

PODPORA VZNIKU PRACOVNÍCH
PŘÍLEŽITOSTÍ NA MIGRAČNÍCH
TRASÁCH (WFP)

POMOC NA MÍSTĚ **V ROCE PANDEMIE**

Na začátku roku 2020 zasáhla většinu zemí pandemie covid-19. Následné postupné zavádění restriktivních epidemiologických opatření mělo v roce 2020 dopad na většinu obyvatel naší planety. V důsledku zavírání některých segmentů ekonomiky přišlo mnoho lidí o zdroj příjmů, ať již ze zaměstnání nebo z podnikání. Tato opatření se ze všeho nejvíce dotkla nejchudších a nejzranitelnějších obyvatel planety, mezi které patří i uprchlíci, migranti a vnitřně vysídlené osoby. Tito lidé často žijí pouze s minimálními nebo žádnými finančními úsporami, proto výpadek příjmu i na jediný měsíc může mít pro tyto obyvatele velmi neblahé důsledky. Následkem většinou bývá ještě větší prohloubení chudoby těchto osob a možné úvahy o migraci do zemí, které se s pandemií vypořádaly lépe a které mohou nabídnout lepší pracovní příležitosti.

Pandemie přinesla též zvýšené nároky na osobní hygienu. Nastavení a dodržování hygienických opatření se stalo velkou výzvou zejména pro velké uprchlické tábory, kde mnohdy na malém území žijí tisíce lidí. Příkladem může být uprchlický tábor Zatáří v Jordánsku, kde v roce 2020 žilo více než 76 000 obyvatel. Možnosti uprchlíků zakoupit si potřebné hygienické prostředky jsou přitom z důvodu častého výpadku příjmů omezenější než kdykoli předtím.

Situace ve světě v roce 2020 navíc výrazně ztížila realizaci mnoha projektů. Organizace poskytující humanitární a rozvojovou pomoc se musely přizpůsobit nečekaným podmínkám, flexibilně upravit

svoje stávající projekty, mnoho z nich navíc rychle zareagovalo a poskytlo těm nejzranitelnějším osobám potřebnou podporu reagující na výzvy spojené s pandemií. Často se do pomoci zapojili i samotní členové uprchlické a hostitelské komunity a poskytovali si pomoc navzájem. Pandemie tak přinesla i nové hrdiny.

Na výzvy spojené s pandemií covid-19 se snažil reagovat i program Pomoc na místě. V průběhu roku 2020 podpořil tři projekty, jejichž cílem byla pomoc uprchlíkům a migrantům v době pandemie. Jednalo se o společný projekt Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) v Iráku a Jordánsku a o projekty Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) v Libanonu a v Srbsku.

Také dlouholetý partner programu Pomoc na místě – Luteránská světová federace (LWF) – se zapojil do pomoci a ve spolupráci s Dětským fondem OSN (UNICEF) podpořil syrské rodiny v uprchlickém táboře Zatáří v Jordánsku. Finance byly po dohodě s Ministerstvem vnitra poskytnuty z nevyčerpaných prostředků, který program Pomoc na místě udělil této organizaci v roce 2019. LWF pomáhá v táboře již několik let, kdy se zaměřuje především na podporu živobytí syrských uprchlíků, které dlouhodobě podporuje i program Pomoc na místě. Z ušetřených prostředků z projektu a z příspěvků od drobných přispěvatelů v rámci Postní sbírky v ČR pořídilo LWF hygienické balíčky s mýdly, dezinfekcí a pracím práškem pro 5000 syrských rodin.

© LWF (VŠECHNY FOTKY)

PRÁVĚ PROBÍHÁ DISTRIBUCE HYGIENICKÝCH BALÍČKŮ V UPRCHLICKÉM TÁBOŘE ZATÁRÍ V JORDÁNSKU. POSPĚŠTE!

BALKÁN

První geografickou prioritou programu Pomoc na místě byl podobně jako v přechozích letech region Balkánu, kde je Ministerstvo vnitra dlouhodobě aktivní i skrz vysílání policistů zajišťujících pomoc místním úřadům při ochraně hranic.

Oblast západního Balkánu a jihovýchodní Evropy představuje mnoho let významnou pozemní migrační trasu do EU, a to především pro migraci pramenící z regionu Blízkého východu, která směrem do (západní a severní) Evropy proudí skrze východní středomořskou a západobalkánskou migrační trasu. V roce 2019 zaznamenala východní středomořská a západobalkánská trasa nárůst o 53 % oproti předchozímu roku a stala se tak nejvíce frekventovanou migrační trasou do Evropské unie. Migranti pokračují z Řecka nejčastěji dále přes Severní Makedonii či Albánii a dále přes Srbsko, Černou Horu a Bosnu a Hercegovinu. Migranti většinou přes tyto země pouze tranzitují, přičemž cílovou destinací bývají země Schengenského

prostoru, kam se, ať už sami nebo za pomoci převaděčských sil, snaží dostat. Na konci roku 2019 v Bosně a Hercegovině tak v nevyhovujících životních podmínkách přebývalo téměř 8000 migrantů. Spolupráce se zeměmi západního Balkánu je tak pro Českou republiku a potažmo celou Evropskou unii zásadní, a to nejen při ochraně hranic a v boji proti nelegální migraci, včetně pašování migrantů a obchodování s lidmi, ale především i v posilování oblasti azylové politiky a integrace a také v otázce efektivních návratů.

Prioritními zeměmi pro program Pomoc na místě v regionu byly i v roce 2020 Bosna a Hercegovina, Severní Makedonie a Srbsko. Kvůli vyhocení situace na turecko-řeckých hranicích na počátku roku, zejména na pozemní hranici tvořené řekou Evros, byla České republiky, podobně jako další evropské státy, nucena reagovat a nabídnout Řecku pomoc při zvládnání této bezpečnostní a humanitární situace ohrožující stabilitu na východní středomořské trase.

**MIGRANTI JSOU NA SVÉ CESTĚ PŘES
ZÁPADOBALKÁNSKOU MIGRAČNÍ TRASH.**

© UNHCR (FOTO: IGOR PAVICEVIC)

BOSNA A HERCEGOVINA

HUMANITÁRNÍ MATERIÁLNÍ POMOC V SOUVISLOSTI S ŘEŠENÍM AKTUÁLNÍ MIGRAČNÍ SITUACE

ALOKOVANÉ ČÁSTKA: 2,5 MILIONŮ KČ
IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: ČERVENÝ KŘÍŽ BOSNY A HERCEGOVINY
POČA IMPLEMENTACE: LEDEN 2020

Popis projektu:

V lednu 2020 se nacházelo na území Bosny a Hercegoviny bezmála 8000 uprchlíků a migrantů. Téměř polovina z nich přebývala mimo ubytovací centra, zřízená vládou a mezinárodními organizacemi. Tito lidé se zejména v souvislosti s nástupem zimy ocitli ve velmi svízelné situaci. Bosénská strana proto požádala ČR o poskytnutí humanitární pomoci, a to konkrétně o poskytnutí spacích pytlů (2000 ks), příkryvek (2000 ks), pláštěnek (2000 ks) a jídelního nádobí (500 ks) pro uprchlíky a migranty přebývající mimo ubytovací centra. Požadovanou pomoc poskytla ČR ze zásob Hasičského záchranného sboru ČR a zafinancoval jí program Pomoc na místě.

Stav implementace:

Humanitární zásilku do Bosny a Hercegoviny zajistil a dovezl Hasičský záchranný sbor České republiky. K přepravě do Sarajeva byla využita 4 nákladní vozidla. Humanitární pomoc byla předána dne 14. ledna 2020 zástupcům Červeného kříže Bosny a Hercegoviny, kteří pomoc dále distribuovali zejména v tuzlanském a unsko-sanském kantonu, kde se osob bez přístřešku ve vážné situaci nacházelo nejvíce.

AKCE! HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR VYJEL S HUMANITÁRNÍ ZÁSILKOU SMĚR BOSNA A HERCEGOVINA.

© MVI ČR (OBĚ FOTKY)

SPACÍ PYTLÉ, O KTERÉ MIMO JINÉ POŽÁDALI NAŠÍ BOŠENŠTÍ PARTNEŘI, JSOU PŘIPRAVENY NA ODVOZ.

SRBSKO

PODPORA PŘÍSTUPU UPRCHLÍKŮ K AZYLOVÉMU ŘÍZENÍ A INTEGRAČNÍM OPATŘENÍM V SITUACI PANDEMIE COVID-19

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 20 MILIONŮ KČ

IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: ÚŘAD VYSOKÉHO KOMISAŘE OSN PRO UPRCHLÍKY (UNHCR)

DOBA IMPLEMENTACE: LEDEN - PROSINEC 2020

Popis projektu:

Srbsko je jednou z hlavních tranzitních zemí na západobalkánské migrační trase do Evropské unie. V průběhu let 2018 a 2019 byl v Srbsku zaznamenán pokrok v přístupu k azylovému řízení a integračním opatřením pro osoby s nárokem na mezinárodní ochranu. Bylo toho docíleno kvalitnější a rychlejší implementací nového srbského zákona o azylu a dočasné ochraně ze strany srbských orgánů. Tento pozitivní trend bylo třeba dále posílit a napomoci tomu, aby Srbsko mohlo být i zemí azylu a integrace namísto zemí tranzitní. Ze zemí západního Balkánu je to právě Srbsko, které se nejvíce posouvá ve své azylové politice a nabízí alternativu ve své zemi pro uprchlíky.

UNHCR připravil pro Ministerstvo vnitra návrh projektu, jehož cílem bylo přispět ke zlepšení přístupu k azylovému řízení a integračním opatřením v Srbsku, a to v době zvýšených hygienických opatření a za situace, kdy se Srbsko vyrovnává s důsledky koronavirové pandemie.

Stav implementace:

V rámci projektu byla poskytnuta bezplatná právní pomoc a poradenství téměř 5000 uprchlíkům a nezbytná asistence více než 600 nezletilým bez doprovodu. 150 osob, které získaly v Srbsku mezinárodní ochranu, dostalo také příspěvek na bydlení a další integrační asistenci. Aktivitě zahrnovaly i monitoring hranic a zvyšování kapacit jak srbského Ministerstva vnitra, tak Azylového úřadu. Realizace projektu byla ukončena v prosinci 2020.

NEZLETILÍ BEZ DOPROVODU - ŽADATELÉ O AZYL V SRBSKU - SE V RÁMCI INTEGRAČNÍCH AKTIVIT ÚČASTNÍ 14. BĚLEHRADSKÉHO MARATONU.

MATERIÁLNÍ POMOC V SOUVISLOSTI S ŘEŠENÍM AKTUÁLNÍ MIGRAČNÍ SITUACE

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 2,7 MILIONŮ KČ
IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: MINISTERSTVO OCHRANY OBČANŮ ŘECKÉ REPUBLIKY
DOBA IMPLEMENTACE: BŘEZEN 2020

Popis projektu:

V souvislosti s velkým přílivem migrantů přicházejícím z Turecka přes pozemní hranici s Řeckem tvořenou řekou Evros, požádalo Řecko v březnu 2020 prostřednictvím Mechanismu civilní ochrany EU členské státy o materiální pomoc. Řecko projevilo zájem především o vybavení na ubytování, hygienu a zdravotní péči pro příchozí migranty. Po zhodnocení vlastních zásob, ČR nabídla Řecku dodávku matrací, spacích pytlů, přikrývek, elektrocentrál, čerpadel, ručníků, holínek, pláštěnek apod. ze zásob Hasičského záchranného sboru ČR, kterou zafinancoval program Pomoc na místě.

Stav implementace:

Humanitární zásilku do Řecká zajistil a dovezl Hasičský záchranný sbor České republiky, kdy k přepravě bylo využito 5 nákladních vozidel. Humanitární pomoc v Athénách převzali zástupci Ministerstva ochrany občanů Řecké republiky, kteří ve spolupráci s dalšími partnery zabezpečili její distribuci do ubytovacích center pro migranty.

POSÍLENÍ OCHRANY HRANIC A PREVENCE NELEGÁLNÍ MIGRACE

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 27 MILIONŮ KČ

IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: MINISTERSTVO OCHRANY OBČANŮ ŘECKÉ REPUBLIKY

DOBA IMPLEMENTACE: SRPEN 2020 - SRPEN 2022

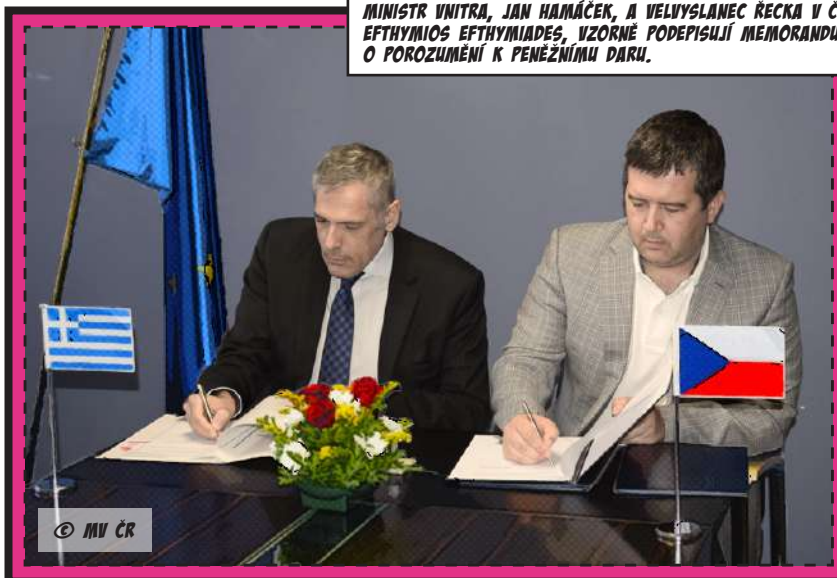

Popis projektu:

V březnu 2020 byla Česká republika mezi prvními členskými státy Evropské unie, které zaslaly materiální pomoc do Řecka v návaznosti na zvýšený tlak na pozemní turecko-řeckou hranici vyostřený v průběhu února a března 2020. Ministr vnitra Jan Hamáček současně na jednání Rady ministrů vnitra zemí EU nabídl na počátku března 2020 Řecku následnou konkrétní finanční pomoc na podporu ochrany hranic a prevenci nelegální migrace. Po specifikaci potřeb ze strany Ministerstva ochrany občanů Řecké republiky Ministerstvo vnitra udělilo Řecku peněžní dar ve výši 27 mil. Kč na nákup potřebného technického vybavení a posílení kapacit pohraniční policie prostřednictvím specializovaných školení.

Stav implementace:

V návaznosti na přijetí peněžního daru přistoupilo Ministerstvo ochrany občanů Řecké republiky k přípravě technické dokumentace k veřejným zakázkám na nákup hlídkových vozů, lodí, nafukovacích člunů, termokamer, zařízení pro noční vidění a telekomunikační techniky nutné k efektivní ochraně vnější hranice EU. Realizace projektu je plánována do srpna 2022.

MINISTR VNITRA, JAN HAMÁČEK, A VELVYSLANEC ŘECKA V ČR, EFTHYMIOS EFTHYMIADES, VZORNĚ PODEPISUJÍ MEMORANDUM O POROZUMĚNÍ K PENĚŽNÍMU DARU.

BLÍZKÝ VÝCHOD A SEVERNÍ AFRIKA

Druhou geografickou prioritou programu Pomoc na místě v roce 2020 byl region Blízkého východu a severní Afriky neboli tzv. region MENA. Tento region je jednou z hlavních zdrojových a tranzitních oblastí migrace do Evropy. Současně mnohé státy této oblasti hostí na svém území velké množství migrantů a uprchlíků. V Libyi se například na konci roku 2019 nacházelo více než 950 000 vysídlených osob, nejvíce v celé severní Africe. Státy Blízkého východu stále hostí v důsledku vleklého konfliktu v Sýrii vysoký počet syrských uprchlíků, z nichž se prozatím jen velmi malé množství rozhodlo pro dobrovolný návrat do Sýrie. Turecká ofenzíva do severní Sýrie v říjnu 2019 naopak vyhnala dalších více než 200 000 Syřanů mimo jejich domovy a dalších téměř 17 000 do sousedního Iráku. Dle dat UNHCR žilo na konci roku 2019 v sousedních zemích 5,6 mil. Syřanů. Nejvíce syrských uprchlíků hostilo Turecko (3,6 mil.), Libanon (947 tis.), Jordánsko (655 tis.), Irák (244 tis.) a Egypt (130 tis.). Tato situace vedla a i nadále vede k bezprecedentnímu tlaku na tyto země, jejich

infrastrukturu a stabilitu místních komunit. Možnosti těchto zemí poskytnout uprchlíkům dostatečnou ochranu a důstojné zacházení jsou velice omezené, což vede ke zvýšené frustraci jak místního obyvatelstva, tak uprchlíků, kteří jsou následně nuceni hledat ochranu a pracovní příležitosti v dalších zemích včetně Evropy. V Jordánsku například 83 % syrských uprchlíků žije mimo uprchlické tábory, pod hranicí chudoby. Velkou výzvou je vzdělání, zejména vyšší vzdělání syrských dětí, které již opouští základní školy a nemají v Jordánsku další uplatnění a vize do budoucna.

Prioritní zemí pro program Pomoc na místě v regionu MENA je zejména Jordánsko, kde již v minulých letech ČR realizovala řadu potřebných a úspěšných projektů na asistenci syrským uprchlíkům. V oblasti severní Afriky byla pro rok 2020 prioritní obzvláště Libye, kde velký počet vysídlených osob a zároveň probíhající konflikt představují „push“ faktory pro migraci dále do Evropy.

© IOM

**UŽ JE TO TADY! PŘEDÁVAJÍ SE POČÍTAČE
PRO JORDÁNSKÉ HRANIČNÍ PŘECHODY.**

© UNHCR

**AHOJ, JÁ JSEM KENAN ZE SÝRIE
A V JORDÁNSKU STUDUJI MEDIÁLNÍ
STUDIA DÍKY PROGRAMU DAFI.**

© UNHCR (FOTO: SHAWKAT ALHARFOSHI)

**AHOJ, JSEM ESRAA ZE SÝRIE A DÍKY
PROGRAMU DAFI JSEM V JORDÁNSKU
VYSTUDOVALA BAKALÁŘSKÝ OBOR
POČÍTAČOVÉHO INŽENÝRSTVÍ.**

© UNHCR (FOTO: LILLY CARLISLIE)

**SYRSKÁ HOLČIČKA SE SVÝM TATÍNEM PROJÍŽDÍ
ULICEMI UPRCHLICKÉHO TÁBORA ZATÁRÍ.**

JORDÁNSKO, IRÁK

STABILIZACE MIGRANTŮ A POSÍLENÍ KAPACIT NA HRANIČNÍCH PŘECHODECH V SOUVISLOSTI S PANDEMÍÍ COVID-19

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 25 MILIONŮ KČ
IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE PRO MIGRACI (IOM)
DOBA IMPLEMENTACE: LISTOPAD 2020 - ŘÍJEN 2021

Popis projektu:

Udělením peněžního daru IOM na realizaci projektu v Jordánsku a Iráku reagoval program Pomoc na místě na zhoršení situace uprchlíků a migrantů v těchto zemích a nové výzvy pro vlády těchto států v důsledku pandemie covid-19. Vlády obou států jsou při zvládnutí situace s pandemií covid-19 ve velké míře závislé na pomoci mezinárodního společenství. Organizace proto již v únoru 2020 vyhlásila výzvu k pomoci se zvládnutím migračních záležitostí v souvislosti s pandemií covid-19 ve světě v celkové výši 499 mil. USD. Finanční potřeba pro Jordánsko byla vyčíslena na 4,5 mil. USD a pro Irák představovala 20,45 mil. USD.

Cílem projektu v Iráku je stabilizace migrantů v Iráku, případně podpora jejich návratu do země původu. Podpora je cílena na nejzranitelnější z nich, na oběti obchodování s lidmi, kteří se v Iráku v důsledku ztráty příjmů ocitly ve velmi nejistém postavení. Pomoc spočívá v poskytování informací, právní pomoci, finanční pomoci, návratové asistence, ale i distribuci základních hygienických balíčků. Projekt v Jordánsku cílí na posílení kapacit na jordánských hraničních přechodech s důrazem na zvýšená hygienická opatření související s pandemií covid-19. Konkrétně je posilována infrastruktura, sběr dat a hygienické a zdravotnické vybavení na hraničních přechodech pro bezpečné řízení migrace po otevření jordánských hranic. Peněžní dar je rozdělen na aktivity v Iráku a Jordánsku v procentuálním poměru 50:50.

Stav implementace:

V průběhu prvních šesti měsíců realizace IOM v Iráku úzce spolupracovala s iráckými vládními úřady, ambasádami klíčových zemí původu migrantů a nevládními organizacemi s cílem identifikovat, poskytnout asistenci, případně navrátit domů migranty a oběti obchodování s lidmi, kteří byli nejvíce postiženi dopady pandemie covid-19. Během této doby IOM ve spolupráci s partnery identifikovala a poskytla podporu celkem 30 migrantům a obětem obchodování s lidmi (7 mužům a 23 ženám). Pomoc spočívala v poskytnutí přímé podpory v podobě jídla, oblečení, přikrývek a hygienických balíčků, dále v právní pomoci, zdravotní péči a předodjezdové asistenci při návratu do země původu. Do konce projektu bude podpořeno dalších 120 zranitelných osob.

V Jordánsku byly vytipovány tři hlavní hraniční přechody s cílem posílení jejich kapacit v souvislosti s covid-19. Byly zhodnoceny potřeby na těchto přechodech s cílem zajistit bezpečné řízení migrace. Dodáno již bylo i první vybavení v podobě počítačů, dodávka dalšího vybavení a školení personálu bude pokračovat v druhém období realizace, která bude pokračovat až do října 2021.

JORDÁNSKO

PODPORA VYŠŠÍHO VZDĚLÁNÍ SYRSKÝCH UPRCHLÍKŮ

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 25 MILIONŮ Kč

IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: ÚŘAD VYSOKÉHO KOMISAŘE OSN PRO UPRCHLÍKY (UNHCR)

DOBA IMPLEMENTACE: LISTOPAD 2020 - ŘÍJEN 2021

Popis projektu:

Převážná většina syrských uprchlíků (kolem 85 %) žije v Jordánsku pod národní hranicí chudoby. Vzdělání je proto bez pomoci donorů pro většinu uprchlíků nedostupné. Zároveň zde po devíti letech syrské války již mnoho syrských dětí ukončilo základní či střední školu a hledají tak další uplatnění. Dle údajů UNHCR má přístup k vyššímu vzdělání v současnosti pouze 5% z nich. Největší překážka je finanční, neboť právě v Jordánsku platí syrští uprchlíci za studium na vyšších odborných školách a vysokých školách stejnou cenu jako další zahraniční studenti, nikoliv jako místní obyvatelé. Dostupnost vzdělání pro uprchlické děti se ve spojitosti s koronavirovou krizí ještě ztížila. UNHCR proto začátkem nového školního roku v září 2020 opětovně vyzval donory k podpoře vzdělání uprchlíků.

UNHCR administruje program DAFI (Albert Einstein Refugee Academic Initiative), jehož cílem je podpořit přístup ke vzdělání mladých uprchlíků v Jordánsku a dalších 53 zemích prostřednictvím poskytování stipendií. Poskytnutá stipendia finančně pokrývají studijní poplatky, studijní materiál, stravu, ubytování a dopravu. Z programu jsou dále poskytovány stipendistům jazykové a další výukové kurzy. V Jordánsku funguje program DAFI již od roku 2008. V roce 2019 zažádalo o stipendium z programu DAFI 1631 syrských studentů v Jordánsku a pouze 40 studentům bylo možné z důvodu omezeného rozpočtu programu DAFI stipendium poskytnout.

Z peněžního daru poskytnutého ČR bylo možné v roce 2020 podpořit ve studiu na vyšších odborných školách a univerzitách dalších 143 syrských studentů.

Stav implementace:

Dar z Pomoci na místě umožnil studium v akademickém roce 2020/2021 celkem 76 studentkám a 67 studentům. Hlavními obory studia byla medicína, strojírenství, informační technologie a pedagogické obory. Hlavní výzvou byla v roce 2020 pandemie covid-19. Všichni vysokoškolští studenti v Jordánsku, podobně jako v ČR, museli přejít již na začátku akademického roku na distanční výuku. Implementační partner UNHCR pro program DAFI v Jordánsku, kterým je Noor Al Hussein Foundation (NHF), na počátku i v průběhu celého akademického roku poskytuje studentům podporu při online studiu. I přes koronavirová opatření se studenti kromě samotného studia mohli účastnit řady dalších online kurzů (jazykových, IT, osobního rozvoje) a zapojili se též do dobrovolnických aktivit na pomoc ostatním uprchlíkům, přičemž pomáhali zejména dětem z uprchlických táborů při jejich distanční výuce. NHF mimo to poskytuje každému studentovi poradenství i v dalších oblastech studijního i osobního života s cílem předcházet problémům, které by mohly mít za následek ukončení studia.

© UNHCR (FOTO: DAVID AZIA)

PRACOVNICE UNHCR PEČLIVĚ ZJIŠTUJE POTŘEBY TĚTO SYRSKÉ ŽENY A JEJÍCH TŘÍ DĚTÍ.

© UNHCR (FOTO: IVOR PRICKETT)

LÉKAŘ OŠETŘUJE ZRANĚNOU RUKU MALÉHO SYRSKÉHO CHLAPEČKA V TRIPOLI.

SYRSKÝ HLUCHONĚMÝ CHLAPEČEK JE OŠETŘOVÁN V MÍSTNÍ NEMOCNICI.

© UNHCR (FOTO: SAM TARGLING)

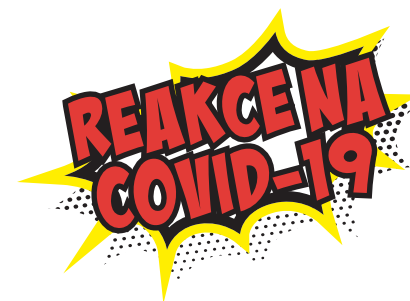
© UNHCR (FOTO: DALAL HARB)

V NEMOCNICI ABDALLAH EL RASSI VE MĚSTĚ HALBA MÁME NOVÁ LŮŽKA PRO PACIENTY S COVID-19.

LIBANON

PODPORA SYRSKÝCH UPRCHLÍKŮ V SOUVISLOSTI S PANDEMÍÍ COVID-19

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 10 MILIONŮ KČ

IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: ÚŘAD VYSOKÉHO KOMISAŘE OSN PRO UPRCHLÍKY (UNHCR)

DOBA IMPLEMENTACE: LEDEN - PROSINEC 2020

Popis projektu:

Libanon v současné době čelí několika současným krizím (politické, ekonomické a koronavirové), které mají zničující ekonomické a sociální dopady na libanonské občany i v zemi žijící uprchlíky. Opatření spojená s eliminací nákazy covid-19 mají za následek ztrátu příjmů a prohloubení chudoby mnohých uprchlických i libanonských rodin. Dle UNHCR 73 % syrských uprchlíků v Libanonu žije pod hranicí chudoby a 55 % z nich dokonce pod hranicí extrémní chudoby. Problémem mnohých syrských rodin je tak každodenní zabezpečení základních životních potřeb, včetně zdravotní péče. Vzhledem k tomu, že prohlubující se chudoba a sociální nerovnosti často vedou k migraci do dalších zemí, je důležité v současné době podpořit syrskou komunitu v Libanonu a stabilizovat ji v regionu.

UNHCR je hlavní organizací, která poskytuje Syřanům podporu a snaží se pro ně v hostitelské zemi budovat důstojný život, čímž efektivně přispívá ke snížení další migrace. Od počátku koronavirové krize navíc UNHCR pomáhá libanonské vládě rozšiřovat kapacity zdravotnického systému v oblasti prevence a testování nákazy covid-19, stejně tak jako zvyšování nemocničních kapacit, zejména počtu lůžek na jednotkách intenzivní péče. Pro program Pomoc na místě UNHCR

navrhlo projekt reagující na potřebu zvýšeného testování na covid-19 uprchlíků žijících v přelidněných oblastech a rozšíření nemocničních kapacit libanonského zdravotnického systému, aby tak v případě potřeby bylo možné hospitalizovat včas nejen libanonské občany, ale i osoby z uprchlické komunity.

Stav implementace:

V rámci realizace projektu bylo zakoupeno 800 nemocničních lůžek a 100 vybavených lůžek pro jednotky intenzivní péče v libanonských nemocnicích. Hrazeny byly pro uprchlíky také testy RT-PCR na zjišťování nákazy covid-19 a navíc pro 440 nejzranitelnějších, převážně ženy a děti, byla zajištěna urgentní zdravotní péče. Realizace projektu byla ukončena v prosinci 2020.

LIBYE

PODPORA VZNIKU PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ NA MIGRAČNÍCH TRASÁCH

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 10 MILIONŮ KČ
IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: SVĚTOVÝ POTRAVINOVÝ PROGRAM (WFP)
DOBA IMPLEMENTACE: LISTOPAD 2020 - ŘÍJEN 2021

Popis projektu:

V Libyi se ke konci roku 2019 nacházelo více než 950 000 uprchlíků, migrantů a vnitřně vysídlených osob. Někteří z nich se vydávají směrem do Evropy, většina ale prozatím v Libyi zůstává. Dle statistik IOM se mnoho migrantů snaží v Libyi najít práci a své výdělky poté zasílá do svých domovských zemí. V důsledku pandemie covid-19 bohužel ale až 68 % vysídlených osob přišlo o zaměstnání či jiný zdroj výdělku. Většina těchto osob přitom pracovala v zemědělství nebo stavebnictví.

Na ztrátu pracovních příležitostí uprchlíků, migrantů a vnitřně vysídlených osob v Libyi reaguje právě WFP. Cílem projektu, který program Pomoc na místě podpořil, je udržení a posílení vzniku pracovních příležitostí podél migračních cest v Libyi, konkrétně v jihozápadním regionu Fezzan. Aktivita zahrnují školení vybraných osob, v oblasti zemědělství, stavebnictví a údržbě, ale i celkové posílení udržitelnosti zemědělského sektoru prostřednictvím inovativních zemědělských technik a především tvorbu nových pracovních příležitostí.

Stav implementace:

Do začátku roku 2021 bylo identifikováno 847 osob (žen a mužů z řad místního obyvatelstva i migrantů), které jsou zapojeny do odborných vzdělávacích kurzů. Odměnou za účast je balíček základních potravin pro účastníky kurzu a jejich rodiny. Vzdělávací kurzy jsou zaměřeny na vaření, šití, opravu vozidel a další oblasti dle zájmu uchazečů a následných možností uplatnění se na místním trhu. Současně bylo na začátku roku v rámci projektu vytvořeno pět pracovních skupin zahrnujících 404 místních zemědělců a odborníků v oblasti zemědělství. Tyto skupiny působící v pěti lokalitách slouží k výměně zkušeností a dalšímu vzdělávání místních zemědělců. Další aktivity projektu zahrnují školení drobných farmářů v inovativních zemědělských postupech, např. v oblasti produkce krmiva a rozšíření pěstování zeleniny. Tento výstup zahrnuje 46 rodin z oblasti Sebha a bude realizován ve spolupráci s místní organizací Fezzan Libyan Organisation. Posledním výstupem projektu je výstavba místního tržiště, na které se podílí 100 nekvalifikovaných osob z místní komunity i z řad migrantů, kteří výměnou za práci obdrží potravinovou pomoc. Projekt bude realizován do října 2021.

SLYŠTE, SLYŠTE. VELVYSLANEC ČR V TUNISKU, JAN VYČÍTAL, A ŘEDITEL WFP V LIBYI, SAMER ABDELJABER, PRÁVĚ PODEPSALI DOHODU O GRANTU.

REKLAMA: TYTO ŽENY VÁM PO UKONČENÍ SVÉHO KURZU ŠÍTÍ VE MĚSTĚ BENGHAZI UŠÍJÍ TEN NEJHEZČÍ OĎEV.

PŘIDEJTE SE K TĚMTO LIBYJSKÝM ŽENÁM NA KURZ VÁŘENÍ. MNAM.

TAHLE VÝSTAVBA TRŽIŠTĚ VE MĚSTĚ UBARI V JIHOZÁPADNÍ LIBYI JE NA DOBRÉ CESTĚ.

EGYPT, NIGER, MAROKO, TUNISKO

PODPORA AZYLOVÝCH SYSTÉMŮ ZEMÍ SEVERNÍ AFRIKY

ALOKOVANÁ ČÁSTKA: 15 MILIONŮ KČ

IMPLEMENTAČNÍ PARTNER: EVROPSKÝ PODPŮRNÝ AZYLOVÝ ÚŘAD (EASO)

DOBA IMPLEMENTACE: LISTOPAD 2020 - ŘÍJEN 2022

Popis projektu:

Cílem pilotního dvouletého projektu EASO v severoafrickém regionu je podpora azylových systémů států severní Afriky. Projekt je realizován v rámci Regionálního programu rozvoje a ochrany (RDPP) pro severní Afriku, do kterého ČR pravidelně přispívá již od roku 2015, a je rovným dílem financovaný ČR a Dánskem. Kromě ČR a Dánska se na projektu expertně podílí také Belgie, Německo a Nizozemsko.

Projekt se zaměřuje na centrální a západní středomořskou trasu, implementace aktivit tak pokrývá širší spektrum států – Egypt, Niger (v rámci 1. fáze projektu), Maroko a Tunisko (v rámci 2. fáze projektu). Aktivita směřují k budování národních azylových a přijímacích systémů zemí severní Afriky prostřednictvím uspořádaných regionálních konferencí, workshopů, studijních návštěv a cílených školení národními experty EASO. Dále jsou mapovány projekty a aktivity členských států EU a dalších aktérů v severní Africe a celková situace a legislativa v oblasti azylu v severoafrických zemích s cílem vytvořit tzv. znalostní management pro realizaci budoucích projektů.

Stav implementace:

Implementace projektu byla zahájena v listopadu 2020, kdy byl ze strany EASO vybrán projektový koordinátor. Na počátku roku 2021 probíhaly konzultace se všemi zapojenými členskými státy EU, byl zřízen projektový řídicí výbor a byla realizována identifikační cesta projektového týmu do Egypta s cílem identifikace potřeb egyptské vlády v oblasti azylu a migrace. Konzultace a identifikační cesty do dalších severoafrických států budou následovat s cílem specifikace konkrétních projektových aktivit pro jednotlivé státy i pro regionální intervence. Realizace tohoto pilotního projektu bude probíhat až do října 2022.

DOBŘE ODPOLEDNE. JSME SÚDÁNSKÁ RODINA A BRZY SE PŘESÍDLÍME Z LIBYE.

© RDPP SEVERNÍ AFRIKA

MONITORING REALIZACE PROJEKTŮ

Ministerstvo vnitra České republiky ve spolupráci se zastupitelskými úřady pravidelně provádí průběžný monitoring všech projektů podpořených z programu Pomoc na místě. Implementační partneři Ministerstvu vnitra předkládají průběžné a závěrečné zprávy z realizace projektů včetně přehledu čerpání rozpočtu.

Nad rámec toho koordinátoři programu Pomoc na místě též provádí podrobný monitoring aktivit a výstupů vybraných projektů přímo v místě realizace, a to ve spolupráci s příslušnými zastupitelským úřady v dané zemi a místními partnery. Rok 2020 byl bohužel v tomto ohledu velmi specifický a opatření proti šíření

koronaviru přijata ze strany České republiky a partnerských zemí znemožnila cesty koordinátorů do místa realizace. Monitoring proto probíhal na dálku prostřednictvím monitorovacích zpráv a průběžné a časté emailové komunikace s implementačními partnery.

O to víc nás těší, když nás implementační partneři informují o osudech příjemců pomoci i s nějakým časovým odstupem po ukončení projektu. Níže představujeme uprchlíka ze Sýrie Muntasira, který dostal podporu v rámci projektu Luteránské světové federace (LWF) podpořeného z Pomoci na místě v roce 2019.

Muntasir, 59 let, je povoláním kovář. V roce 2013 byl nucen opustit svůj domov v syrském městě Homs. S rodinou uprchl do bezpečí do Jordánska. Novým domovem se mu stal uprchlický tábor Zatáří. Začátky v nové zemi byly velmi těžké. V průběhu roku 2020 navíc opatření v souvislosti s pandemií covid-19 obrátila jeho jakž takž stabilizovaný život opět naruby. Obstarání základních životních potřeb pro rodinu se stalo náročnější než kdy předtím. Muntasir zápasil o přežití sebe a své rodiny, což mělo za následek jeho zhoršující se psychické zdraví. V této náročné době byl zařazen do projektu na podporu drobného podnikání financovaného z Pomoci na místě a realizovaného LWF. Mohl si tak zřídit v táboře Zatáří svoji vlastní provozovnu, kde nabízí opravárenské služby a výrobu předmětů ze železa. Přestože v průběhu pandemie poptávka po jeho službách poklesla, je schopen zabezpečit rodinu. Jeho měsíční příjem činí cca 40 JOD, tedy cca 1200 Kč.

TENTO PROJEKT MĚ ZACHRÁNIL PŘED ZHORŠUJÍCÍM SE PSYCHICKÝM ZDRAVÍM.

ROK 2021

Priority pro rok 2021 berou opětovně a flexibilně v úvahu migrační a uprchlickou situaci na hlavních migračních trasách do Evropy.

Migrace na západobalkánské migrační trase se v roce 2020 zvýšila o 78 %, a to navzdory tomu, že příjezdy skrze východní středomořskou migrační trasu do Řecka poklesly téměř o 80 %. Pokles migrace na západobalkánské trase se nedá očekávat ani v roce 2021 a z tohoto důvodu první geografickou prioritou pro program Pomoc na místě v roce 2021 zůstává region Balkánu. Druhou prioritou představuje Blízký východ, na jehož území se i nadále nachází 5,4 milionů syrských uprchlíků. Životní podmínky těchto, ale i dalších uprchlíků se v roce 2020 zhoršily v důsledku pandemie covid-19, což může mít v roce 2021 za následek zvýšení rizika nárůstu nelegální migrace a hledání útočiště uprchlíků z Blízkého východu v evropských zemích. S ohledem na skutečnost, že početně nejvíce uprchlíků a migrantů využívalo k příjezdu do Evropy v roce 2020 centrální a západní středomořskou migrační trasu, které jsou využívány zejména obyvateli zemí subsaharské Afriky, je třetí geografickou prioritou pro rok 2021 region širšího Sahelu.

Nad rámec těchto tří priorit je plánována v roce 2021 spolupráce s Marokem, a to prostřednictvím finančního příspěvku do 1. pilíře zaměřeného na správu hranic společného migračního projektu zemí Visegrádské čtyřky (V4) a Německa v návaznosti na dohodu hlav vlád zemí V4 a Německa a usnesení Vlády ČR č. 922 ze dne 14. září 2020.

Rozpočet programu Pomoc na místě pro rok 2021 činí 140 mil. Kč. Priority programu pro rok 2021 byly projednány mezirezortní pracovní skupinou a odsouhlaseny Vládou České republiky usnesením č. 150 ze dne 15. února 2021.

BALKÁN
50 MIL. KČ

BLÍZKÝ VÝCHOD
25 MIL. KČ

ŠIRŠÍ SAHEL
25 MIL. KČ

SPOLEČNÝ PROJEKT
ZEMÍ V4 A NĚMECKA
V MAROKU

25 MIL. KČ

MIMORÁDNÉ SITUACE
15 MIL. KČ